

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	22

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8
8.	EKLER.....	21

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

AŞ	:	Anonim Şirket
ÜFE	:	Üretici Fiyat Endeksi
TCMB	:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL	:	Türk Lirası
YTÜ	:	Yıldız Teknik Üniversitesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Sayı Sınırlarına Uyulmaması
2. Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması
3. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazın Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi
4. Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması
5. Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Kiraya Verilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması
6. Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı Şirketlerinin İhalelere Katılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Yıldız Teknik Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Kanun ile Yıldız Üniversitesi adıyla kurulmuş ve 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun ile Yıldız Teknik Üniversitesi adını almıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Yıldız Teknik Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 11 fakülte, 1 yüksekokul, 3 enstitü, 2 meslek yüksekokulu ve 31 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	411	61	472
Doçent	285	93	378
Doktor öğretim üyesi	291	177	468
Öğretim görevlisi	276	153	429
Araştırma görevlisi	456	133	589
Toplam	1.719	617	2.336

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	431	347	778
Sağlık	26	36	62
Avukatlık	3	2	5
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	153	92	245
Yardımcı	82	39	121
Sözleşmeli	10	-	10
İşçi	362	-	362
Toplam	1.067	516	1.583

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 2.786’dır. Ayrıca Üniversitede 10 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Yıldız Teknik Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	1.114.512.000,00	1.093.958.093,67	98,16
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	158.612.000,00	155.253.263,13	97,88
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	271.882.927,44	258.301.370,89	95,00
Cari Transferler	96.085.754,00	93.613.746,45	97,43
Sermaye Giderleri	306.860.000,00	254.481.468,72	82,93
Sermaye Transferleri	-	-	-
Toplam	1.947.952.681,44	1.855.607.942,86	95,26

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.343.177.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 604.775.681,44 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.947.952.681,44 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %95,26'sı olan 1.855.607.942,86 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 1.855.607.942,86 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %95,26'sı kullanılmıştır. Personel giderlerinde 1.114.512.000,00 TL ödeneğin 1.093.958.093,67 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 158.612.000,00 TL ödeneğin 155.253.263,13 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 271.882.927,44 TL ödeneğin 258.301.370,89 TL'si, cari transferlerde 96.085.754,00 TL ödeneğin 93.613.746,45 TL'si, sermaye giderlerinde 306.860.000,00 TL ödeneğin 254.481.468,72 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 157.385.938,00 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	42.968.000,00	105.638.146,41	245,85
Alınan Bağış ve Yardımlar	1.273.307.000,00	1.757.024.236,23	137,99
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Diğer Gelirler	26.902.000,00	41.571.983,20	154,53
Toplam	1.343.177.000,00	1.904.234.365,84	141,77
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	-	1.220.528,09	-
Net Toplam	1.343.177.000,00	1.903.013.837,75	141,68

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.343.177.000,00 TL olan Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 1.903.013.837,75 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 2.293.665.793,02 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 2.844.115,86 TL ve faaliyet gideri 2.297.845.700,18 TL olan Üniversite, 2023 yılını 7.024.023,02 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 40.057.767,44 TL, gider toplamı 40.330.713,13 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 272.945,69 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 10.04.2003 tarih ve 25075 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5390 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Yıldız Teknik Üniversitesi Teknopark AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 250.000,00 TL olup Üniversitenin %14 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2021 yılında sermaye artışı gerçekleşmiş ve sermayesi 10.000.000,00 TL’ye yükseltilmiş olup artış geçmiş yıl karlarından karşılanmıştır. Şirketten kar payı aktarımı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim

Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak

tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları eğitim verilmemesi nedeniyle kısmen yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, iş yoğunluğu nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 5 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 3'ü doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yıldız Teknik Üniversitesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Sayı Sınırlarına Uyulmaması

Üniversitede rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı görevlendirmelerinin mevzuatla belirlenen sayıdan fazla olduğu görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Rektör" başlıklı 13'üncü maddesinde;

rektörün üniversitenin tüzel kişiliğini temsil ettiği belirtilmiş ve çalışmalarında kendisine yardımcı olmak üzere, üniversitenin aylıklı profesörleri arasından en çok üç kişiyi kendi rektörlük görev süresiyle sınırlı olmak kaydıyla rektör yardımcısı olarak seçebileceği ve atayabileceği hükme bağlanmıştır. Ancak sadece merkezi açıköğretim yapmakla görevli üniversitelerde ve gerekli hallerde rektör tarafından beş rektör yardımcısı atanabileceği hükmüne yer verilmiştir.

124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Genel Sekreterlik" başlıklı 27'nci maddesinde ise genel sekreterliğin; bir genel sekreter ile en çok iki genel sekreter yardımcısından ve bağlı birimlerden oluşacağı hükme bağlanmıştır.

Denetimlerde, Üniversitede rektör tarafından üç öğretim üyesinin rektör yardımcısı kadrolarına asaleten atandığı ancak bununla birlikte iki öğretim üyesinin de tedviren rektör yardımcısı olarak görevlendirildiği tespit edilmiştir. Tedviren atanan rektör yardımcılarını da diğer rektör yardımcılarını gibi rektörü temsil etmekte, kendilerine bağlı daire başkanlıkları eliyle üniversite yönetiminde icraatta bulunmakta ve yetkili olarak imza atmaktadırlar. Kurumun web sayfasında rektör yardımcılarını beş kişi olarak gösterilmektedir.

Ayrıca Üniversitede en çok iki adet olması gerekirken üç adet genel sekreter yardımcısı bulunmakta olup kadro olmamasına rağmen 1 adet daire başkanı 2547 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin b fıkrasına göre genel sekreter yardımcısı olarak görevlendirilmiş, bu kişiye talimat verme ve imza atma yetkisi tanınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda devlet hizmetlerinin memurlar eliyle yürütülmesi gerekliliği belirtildikten sonra istihdam çeşitleri de sayılmıştır. Bunlar arasında tedviren görevlendirme yer almadığı gibi; 2547 sayılı Kanun'da ve 124 numaralı Kararname'de de bu yönde bir hüküm ve düzenleme bulunmamaktadır. Aksine kanun koyucu rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı olarak atanacakların sayısını belirleyerek bu konuda kısıtlama getirmiştir. Rektör Yardımcıları sayısındaki tek istisna merkezi açık öğretim yapmakla görevli üniversitelerdir. Yıldız Teknik Üniversitesinin merkezi açık öğretim yapmakla görevli üniversitelerden olmaması nedeniyle görev yapan rektör yardımcılarının üç kişi ile sınırlı olması gerekmektedir. Genel sekreter yardımcılarının sayısının ikiden fazla olmasına ilişkin bir istisna da bulunmamaktadır.

Kamu idaresinin cevabında, fazladan iki adet rektör yardımcısı görevlendirmesinin

tedviren yapıldığı, yani rektör yardımcısının herhangi bir hakkına sahip olmadan, o konunun gerektiği herhangi bir yetkiyi kullanmadan ve o konunun sağladığı herhangi bir kazanıma sahip olmadan yapılan bir görev olduğu, gerek uluslararasılaşma gerekse altyapı, bilgi işlem ve planlama konularında üniversiteye ve Türk Yükseköğretimine önemli katkılar sunulduğu, mevzuata aykırı olan bir durumun söz konusu olmadığı; fazladan görevlendirilen genel sekreter yardımcısının da esasen genel sekreter yardımcılığı yetkilerini kullanmadığı ifade edilmiştir.

Fazladan görevlendirilen rektör yardımcılarında araç ve oda tahsis edilmiştir ve bunlar da diğer rektör yardımcılarında maaş hariç aynı hak ve yetkileri kullanmaktadır. Mevzuatta rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı olarak atanacakların sayısı belirlenmiş ve bu konuda kısıtlama getirilmiştir. Herhangi bir yetki kullanmadan yapılan bir görevin gerek uluslararasılaşma gerekse altyapı, bilgi işlem ve planlama konularında üniversiteye ve Türk Yükseköğretimine önemli katkılar sunabileceğinin belirtilmesi yapılan atamaları mevzuata uyarlı hale getirmemektedir.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen nedenlerle rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı sayısının mevzuatla belirlenen sayıdan fazla olmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin tamamlanmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihi işlemlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihi işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Denetimlerde, Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresinin cevabında, iki ilçe sınırları içerisinde bulunan ve tapu kayıtlarında tarla olarak tanımlanan kampüs arazisinin bir ilçe sınırları içerisindeki bölümünün arsa statüsüne dönüştürülmesinin sağlandığı, böylece taşınmazların cins tashihiine ilişkin ilk adımın gerçekleştirildiği; diğer ilçe sınırları içerisinde kalan kısımda ise şahıs hisseleri bulunduğu, bununla ilgili süreçte görüşmeler yapıldığı ve muvafakat işlemlerinin henüz tamamlanmadığı, ancak bunlar tamamlandıktan sonra tapu kaydında tarla olarak tanımlanan ve Üniversitenin kullanımında bulunan taşınmazların arsa statüsüne dönüştürülmesinin sağlanacağı ve cins tashihiine ilişkin ilk adımın gerçekleştirilmiş olacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; cins tashihiinin tamamlanmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak anlaşılmasına neden olmaktadır.

BULGU 3: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazın Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan Yıldız Teknik Üniversitesi Hisar Sosyal Tesislerinin kiraya verilmesi ihalesinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 44'üncü maddesine göre belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle veya 45'inci maddesi gereğince açık teklif usulüyle yapılması yerine 51'inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulüyle yapıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun;

“Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

“İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu” başlıklı 36'ncı maddesinde ise; bu Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak 44'üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45'inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51'inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52'nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle yaptırılacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un “Pazarlık usulüyle yapılacak işler” başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendinde ise; hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği sayılmış olup buna göre

kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisinin pazarlık usulüyle ihalesi mümkündür.

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

1-Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması,

2-İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılmıyor olmasıdır.

Dolayısıyla 51'inci maddenin yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar, yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir. Nitekim bu durum çeşitli yargı kararlarında da hükme bağlanmıştır.

Ayrıca 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin birinci fıkrasına 21.03.2018 tarih ve 7103 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesiyle "Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları" ibaresinden sonra gelmek üzere, "özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar" ibaresi eklenmiş ve aynı fıkrada yer alan "Hazinenin" ibaresi "idarelerin" şeklinde değiştirilmiştir.

Denetimlerde, Üniversite mülkiyetindeki taşınmaz üzerinde sosyal tesis olarak kullanılmak/işletilmek üzere gerçekleştirilen kiraya verme işleminde kapalı veya açık teklif ihale yöntemi kullanılmadığı, pazarlık usulü ile isteklilerden teklif alınmak suretiyle kiralandığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresinin cevabında, üniversitenin tamamen öğrencilerin faydalandığı ve hizmet aldığı kurum olduğu, kullanışların özelliği ve idarelere yararlı olması nedeniyle öğrencilerin ve akademisyenlerin sosyal tesisi olarak değerlendirilecek bir kiralamanın başka bir maddeyle yapılmış olmasının kamu geleneklerinde bulunmadığı, herkese açık ihalede katılımcıların Üniversite dinamiklerini, geleneklerini ve hassasiyetlerini bilememesi ve uygulamamasının geri dönüşmez hasarlar açması olasılığının bulunduğu, herhangi bir eğitim kurumunun bu riski

almasının söz konusu olamayacağı, bu nedenle de bu nedenle de 51'inci maddesinin (g) bendinin kanun koyucu tarafından oluşturulduğu ve kanun hükmünün üniversitenin bütün işletmelerinde öğrencileri korumak üzere uygulandığı ifade edilmiştir.

Bulgu konusu husus Yıldız Teknik Üniversitesi mülkiyetinde bulunan Hisar Sosyal Tesislerinin kiraya verilmesi ihalesidir. Burası Davutpaşa'daki kampüs yerleşkesinin dışında bir yer olup, sadece üniversite öğrencileri ile akademisyenlere değil herkese açık bir sosyal tesis olarak hizmet vermektedir. İdarenin de kamu geleneği, üniversite dinamiği ve öğrencilerin korunması gibi hassasiyetleri veya risk olarak gördüğü herhangi bir durumu kiralamaya ait şartname ve sözleşmelerle koruma ve güvence altına alabilmesi her şart ve koşulda mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle söz konusu taşınmazın, mülkiyet durumu itibarıyla kapalı veya açık teklif ihale yöntemi uygulanarak rekabetin de sağlandığı bir ihale işlemi ile kiralanması mevzuat hükümleri gereğidir.

Sonuç olarak; Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendine göre ihale edilmesi mümkün olmayıp kapalı veya açık teklif ihale yönteminin kullanılması gerekmektedir.

BULGU 4: Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri gereğince yapılan alımlarda mevzuatın öngördüğü şekilde piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesinde; 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere "4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form"un yer aldığı belirtilmiştir.

Buna göre ihtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma nedenlerinin ayrıntılı şekilde ortaya konulacağı, Kanun'un 22'nci maddesinin ilgili bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan nedenlerin detaylı olarak yazılacağı, bunlara ilişkin belgelerin de anılan forma ekleneceği ifade edilmiştir.

Ayrıca ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılacağı, fiyat araştırması yapılacağı, ihtiyaç konusu mal

veya hizmetin niteliklerinin tarif edileceği ve bu hususlara ilişkin bütün belgelerin ilgili forma ekleneceği hükme bağlanmıştır.

4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form'un dipnotlarında piyasa fiyat araştırmasının ne şekilde yapılması gerektiği açıklanmıştır.

Dipnot açıklamalarına göre ödeme sürecinde yapılması gereken piyasa fiyat araştırması; aynı malı veya hizmeti ilgili tek kaynaktan alan diğer kamu/özel tüzel kişiliklerine veya gerçek kişilere satış fiyatı, aynı mal veya hizmet daha önce ilgili tek kaynaktan alındıysa daha önceki alım bedelinin, tedavüldeki Türk parası cinsinden ise Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılarak, döviz cinsinden ise tespit tarihinde geçerli Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Döviz Alış Kuru üzerinden güncellenmesi sonucu ortaya çıkacak fiyat, ilgili tek kaynaktan istenen proforma fatura fiyatı, Ticaret Odası, Sanayi Odası veya Meslek Odasından ve varsa üretim ve/veya satış yapan kurum ve kuruluşlardan alınan fiyat ve ilgili tek kaynağın internet veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi esas alınmak suretiyle yapılmalıdır.

Denetimlerde, İdare tarafından tek kaynaktan mal veya hizmet alımlarında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form'un dipnot açıklamalarına göre piyasa araştırması yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresinin cevabında, tek kaynaktan yapılan mal veya hizmet alımlarında mevzuatın öngördüğü şekilde piyasa araştırması yapılmasına başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; tek kaynaktan mal veya hizmet alımlarında mevzuatın öngördüğü şekilde piyasa araştırması yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Kiraya Verilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

Mülkiyeti Hazineye ait olup Üniversiteye tahsis edilen taşınmazların kiraya verilmesi işlemlerinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve Üniversite ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü arasında düzenlenen Protokol hükümlerine uyulmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "Tarihi ve bedii değeri olmayan taşınmaz mallarla ilgili işlemler" başlıklı 74'üncü maddesinde; tarihi ve bedii değeri olanlar hariç Hazinesinin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esaslarının

Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirleneceği ifade edilmiştir.

Bu hükme istinaden çıkarılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Tahsisli ve kiralanmış yerlerdeki işlemler" başlıklı 70'inci maddesinin beşinci fıkrasında; Bakanlığın, bu taşınmazların üçüncü kişilere kiraya verilmesine ilişkin olarak adına tahsis yapılan İdarelerle protokol yapmaya yetkili olduğu belirtilmiştir.

Bu yetkiye dayanılarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ile Üniversite arasında, mülkiyeti Hazineye ait olan ve Üniversiteye tahsisli bulunan ve birlikte tasarruf edilmesi gereken taşınmazların ticari amaçla kullanılması mümkün olan bölümlerinin eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı kullanılmak üzere işletilmesi veya işlettirilmesi, elde edilen gelirin tamamının Üniversitenin her çeşit mal ve hizmet alımları ile sermaye harcamalarında kullanılması kapsamında 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca kiraya verilebilmesi esas ve usullerini belirleyen bir Protokol düzenlenmiştir.

Bu Protokolde, Üniversite tarafından eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı kullanılmak üzere kiraya verilebilecek bölümler kantin, kafeterya, büfe, fotokopi merkezi, taksi durağı vs. gibi geniş bir şekilde sayılmaktadır. Protokol kapsamındaki bu gibi yerlerin Üniversite tarafından 2886 sayılı Kanun ile bu Kanun'un 74'üncü maddesine istinaden çıkarılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kiraya verileceği ve kira sürelerinin 3 yıl olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte, bu taşınmazlar üzerinde otopark ve/veya reklam panosu gibi işler için ihaleye çıkılmayacağı ve/veya bu taşınmazlar üzerinde yeni inşaatlar yapılmayacağı da hüküm altına alınmıştır.

Denetimlerde, 2023 yılı içerisinde reklam panoları için kiralama yapıldığı, bununla birlikte geçmiş dönemlerde gerçekleştirilmiş olan ve halihazırda sözleşmeleri devam eden kampüs arazisinin otopark işletilmek üzere kiraya verilmesi, kampüs arazisi üzerinde sıfırdan bina inşaatı ve bazı taşınmazlar üzerinde restorasyon yapıldığı ve yaptırıldığı, bina inşaatı ve restorasyon yaptırılan yerlerin davet edilen tek firmaya inşaat maliyetlerinin karşılanması amacıyla tahmin edilen bedel usulüne uygun belirlenmeden ve 3 yıllık süre sınırlarına uyulmadan rekabet ve şeffaflık ilkesinden uzak bir şekilde 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulüyle kiraya verildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresinin cevabında, söz konusu olanın otopark ihalesi değil kampüse araç giriş çıkışlarının kontrolü ihalesi olduğu, üniversitenin sürdürülebilir yeşil kampüs projesi kapsamında karbon emisyonunun azaltılması kapsamında elektrikli araç giriş çıkışlarından

hiçbir ücret alınmadığı, kampüse giriş çıkış yapacak araçların öğrenci ve akademisyen araçları olduğu, haricinde ilgisiz bir kişinin herhangi bir otoparka araç bırakır gibi park etmesinin mümkün olmadığı, Davutpaşa kampüsünün üç ilçe sınırının kesiştiği noktada bulunması sebebi ile sivil araçlarca Üniversite kampüsünün kestirme yol olarak kullanılmasının engellenmesi ile kontrol ve güvenliğin sağlanmasının amaçlandığı, mevzuata aykırı herhangi bir durum söz konusu olmadığı, üç yıllık süreye uymayan kiralamanın neresi olduğunun bulguda açık olarak belirtilmediği için bununla ilgili cevap verilemediği ifade edilmiştir.

Öncelikle otopark konusunda, işin sözleşmesinin kapsamı "Davutpaşa yerleşkesinde 7500 m²'lik açık otopark alanları ile bu alanlara giriş ve çıkışı sağlayan otomatik bariyer sistemlerinin 01.06.2023 - 01.06.2024 tarihleri arasında 1 (bir) yıl süre ile işletilmek üzere kiraya verilmesi" şeklinde tanımlanmıştır. Kampüs giriş çıkış kapılarında, Teknopark giriş çıkışı da dahil entegre bir şekilde bariyer ve plaka tanıma sistemi kurulmuştur ve kampüse giren araçların kampüs içerisinde bulunduğu süreler ücretlendirilmektedir. İhale sözleşme ve şartnamelerinde kampüse giriş çıkış yapabilecek araçlar belirlenmemiştir, kısıtlayıcı herhangi bir hüküm de bulunmamaktadır. Bu nedenle, söz konusu kiralama işlemi kampüs arazisinin otopark olarak işletilmek üzere kiraya verilmesi olup Protokol hükümlerine aykırıdır.

Öte yandan, güvenlik, sürdürülebilirlik, kampüsün sivil araçlarca kestirme yol olarak kullanılmasının önlenmesi veyahut bunun dışındaki diğer saiklerle, araç giriş ve çıkışlarının kontrolünün Üniversitenin ilgili daire başkanlığı eliyle yürütülmesi mümkündür. Bunlardan bir ücret alınacak ise bu da tamamen Üniversite geliri olarak değerlendirilebilir.

Protokole aykırı yapılan diğer işlemlerden reklam panoları ve dijital panoların kiraya verilmesi ihalelerinde 3 yıllık süre sınırına uyulmadığına dair herhangi bir tespit bulunmamaktadır. Söz konusu kiralamalar sadece Protokolün reklam panosu gibi işler için ihaleye çıkmayacağı hükümlerine aykırıdır.

Bulguda açık olarak belirtilmediği ileri sürülen 3 yıllık süreye uymayan kiraya verme işlemleri ise süresi 60 ay olan Davutpaşa Okul Alanı Kiralaması işi ile davet edilen tek firmaya inşaat maliyetlerinin karşılanması amacıyla tahmin edilen bedel usulüne uygun belirlenmeden ve 96 ay süre ile 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulüyle kiraya verilen zincir marketin bulunduğu mevcut iki katlı binadır. Söz konusu işlemler hem süre hem de taşınmazlar üzerinde yeni inşaatlar yapılmaması yönlerinden Protokol hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak; mülkiyeti Hazineye ait olup Üniversiteye tahsis edilen taşınmazların kiraya verilmesi işlemlerinde 2886 sayılı Kanun ve Üniversite ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü arasında düzenlenen Protokol hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

BULGU 6: Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı Şirketlerinin İhalelere Katılması

Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfına ait şirketlerin Üniversitenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre yaptığı ihalelere istekli olarak katıldıkları ve bazı ihaleleri aldıkları görülmüştür.

5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun'un "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; bu Kanun'un kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulan dernekler ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'na göre kurulan vakıflar ile bunların kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkilerini düzenlediği ve kapsadığı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Temel ilkeler" başlıklı 2'nci maddesinin (a) bendinde; dernek ve vakıfların kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet binaları ve müştemilatı içinde faaliyet gösteremeyeceği ve bu kuruluşlara ait araç ve gereci kullanamayacağı, (g) bendinde; Kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerinden bu Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflara ödenek, yardım veya herhangi bir kaynak aktarılamayacağı ve (ı) bendinde ise; ihaleyi yapan kurum ve kuruluş bünyesinde bulunan veya bu kurum ve kuruluşlarla ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf ve dernekler ile bunların sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketlerin, bu kurum ve kuruluşların 2886 sayılı Kanun'a göre yapacakları ihalelere katılamayacağı hükme bağlanmıştır.

Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfının amacı; Yıldız Teknik Üniversitesinin gelişmesi, verimliliğinin artması, genişletilmesi, eğitim ve öğretim düzeyinin yükseltilmesi, mali kaynakların güçlendirilmesi, öğretim elemanlarının sorunlarının giderilmesi, uygulama alanı gereksinimlerinin karşılanması için katkılarda bulunmak, mezunlarının ilişkilerini, yardım ve desteklerini sağlayacak girişimlerde bulunmak şeklinde belirlenmiştir. Üniversite Rektörü, aynı zamanda Vakfın Yönetim Kurulu Başkanıdır.

Bununla birlikte, Vakfın amacı doğrultusunda hizmet konularında kurduğu/ortak olduğu şirketler bulunmaktadır. Bu bağlamda; 5072 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (ı) bendi uyarınca Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı ile Vakfın sermayesinin yarısından fazlasına sahip

oldukları şirketlerin, Yıldız Teknik Üniversitesinin 2886 sayılı Kanun'a göre yaptığı ihalelere katılmamaları gerekmektedir.

Denetimlerde, Üniversitenin 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale ettiği, Yıldız Hisarüstü sosyal tesislerinin işletilmesi, kampüs sınırlarının otopark olarak işletilmesi, kampüs içerisinde Üniversite logolu ürünlerin satılacağı bir mağazanın işletilmesi, Ar-Ge merkezinin işletilmesi ile kampüs içerisinde bulunan bir tarihi binanın restore edilerek Üniversitenin adını taşıyan özel ilköğretim okulu işletilmesi gibi ihalelerine sermayesi Vakfa ait olan şirketlerin davet edildiği, bu ihalelerden mağaza, Ar-Ge merkezi ve özel okul işletilmesi ihalelerini ise bu şirketlerin aldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresinin cevabında;

- Yıldız Girişim Teknoloji Hizmetleri Pazarlama ve Yatırım AŞ'nin Üniversite Vakfına ait bir şirket olmayıp YTÜ Teknopark'ın iştiraki olduğu belirtilmiş ise de;

Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfınının, sermayesinin % 99'unu elinde bulundurduğu ARGETEK Ltd. Şti. eliyle sermayesinin % 85'ine sahip olduğu Yıldız Teknoloji Geliştirme Bölgesi Teknopark AŞ; kampüs içerisinde Üniversite logolu ürünlerin satılacağı bir mağazanın işletilmesi ihalesini üstlenmiş bulunan Yıldız Girişim Teknoloji Hizmetleri Pazarlama ve Yatırım AŞ'nin sermayesinin % 100'ünü elinde bulundurmaktadır. Bu çerçevede, Yıldız Girişim Teknoloji Hizmetleri Pazarlama ve Yatırım AŞ üzerindeki sahiplik ve kontrolün sermaye yapısı itibarıyla dolaylı olarak Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfında olduğu anlaşılmaktadır.

- Üniversitenin Beşiktaş Kampüsünde bulunan Ar-Ge alanı kiralanması ihalesinin iptal edildiği, gerçekleşmediği, bu nedenle ne Vakıf ne de Teknopark gibi bir şirkete verilmediği belirtilmiş ise de;

Rektörlüğün 14.04.2023 tarih ve 2304140385 sayılı yazısı ile Üniversite ve Yıldız Teknoloji Geliştirme Bölgesi Teknopark AŞ arasında imzalanan Beşiktaş Kampüsü B blokta bulunan 435 m2 ARGE alanı kiralanması ile ilgili sözleşmenin deprem değerlendirme raporunun olumsuz çıkması nedeniyle 14.04.2023 tarihinde feshedildiği anlaşılmaktadır.

- YTÜ Okulları Eğitim Hizmetleri AŞ'nin %30'unun YTÜ Vakfına ait olduğu belirtilmiş ise de;

Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfınının, kampüs içerisinde bulunan bir tarihi binanın

restore edilerek Üniversitenin adını taşıyan özel ilköğretim okulu işletilmesi ihalesini üstlenmiş bulunan YTÜ Okulları Eğitim Hizmetleri AŞ üzerinde, sermaye yapısı itibarıyla %30'una doğrudan sahip olduğu ve kalan % 70'ine ise Yıldız Teknoloji Geliştirme Bölgesi Teknopark AŞ eliyle dolaylı olarak sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak; 5072 sayılı Kanun'da her ne amaçla kurulmuş olursa olsun Üniversite ile ilgili Vakıflar ile Vakıfların sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketlerin, Üniversitenin 2886 sayılı Kanun'a göre yapacağı ihalelere katılamayacağı açıkça belirtildiğinden yapılan kiralama işlemlerinin söz konusu Kanun hükümlerine uygun olmadığından vakıf şirketlerinin 2886 sayılı Kanun kapsamında yapılacak ihalelere katılmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Sayı Sınırlarına Uyulmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun “Diğer Bulgular” Bölümünde “Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Sayı Sınırlarına Uyulmaması” başlığıyla yer almaktadır.
Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazın Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun “Diğer Bulgular” Bölümünde “Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazın Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi” başlığıyla yer almaktadır.
Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Kiraya Verilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun “Diğer Bulgular” Bölümünde “Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Kiraya Verilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması” başlığıyla yer almaktadır.
Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı Şirketlerinin İhalelere Katılması	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun “Diğer Bulgular” Bölümünde “Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı Şirketlerinin İhalelere Katılması” başlığıyla yer almaktadır.
Taşınmazlarda Cins Tashihi Yapılmaması	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Bu husus, Raporun “Diğer Bulgular” Bölümünde “Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması” başlığıyla yer almaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	22
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	25
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	25
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	25
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	26
6.	DENETİM BULGULARI	26
7.	EKLER.....	32

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Hizmet Satışlarından Elde Edilen Gelirlerin Tahakkukunun Yapılmaması
2. Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması
3. Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyette Bulunan İşletmelere Kurumlar Vergisi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 21.06.2000 tarih ve 24086 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 10.05.2021 tarih ve 31480 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda, bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetleri yapmak, uzaktan ve yüz yüze seminer düzenlemek ve kurs açmak, toplantı, konferans, panel ve sempozyumlar düzenlemek, sınavlar yapmak,

b) Danışmanlık, kontrol, muayene ve benzeri hizmetler vermek, analiz, ölçüm, test ve kalibrasyon yapmak,

c) Faaliyet alanlarına uygun araştırma ve uygulama yapmak; bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak,

d) Eğitim-öğretime yönelik uygulamalarla sınırlı kalmak üzere grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar düzenlenmesi, iç ve dış mekan düzenlemeleri ve benzeri hizmetleri yapmak,

e) Üniversitenin eğitim-öğretim ve uygulama faaliyeti ile ilgili her türlü basım ve yayım hizmetlerini yapmak,

f) Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında çalışmalar yapmak, sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli malların standartlara uygunluğu konusunda raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak,

g) Laboratuvar ve atölyelerde her çeşit cihaz, makine, alet-edevat ve benzerlerinin üretim, bakım ve onarımını yapmak,

h) Pedagojik formasyon, yabancı dil, yabancılara Türkçe öğretimi, bilgi işlem, yazılım ve donanım, bilirkişilik, arabuluculuk eğitimi gibi konularda eğitim hizmetleri faaliyetlerinde bulunmak,

i) Mevcut fiziksel kapasiteyi değerlendirerek, hizmet birimlerinin faaliyet alanı ile sınırlı olmak üzere, bu maddede sayılanlar dışında her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak ve Yönetim Kurulunun izni alınmak koşuluyla üretilen mal ve hizmetleri pazarlamak, satmak, satış yerleri açmak ve işletmek.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 16’dır.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 7 idari memur ve 3 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan 4’ünün kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü ve 2 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2023 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 48.500.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 56.600.000,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2023 yılında 40.147.775,21 TL bütçe giderine karşılık 39.641.306,92 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2023 yılı gelir tablosuna göre 40.057.767,44 TL gelir elde edilmiş, 40.330.713,13 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 272.945,69 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi

yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Hizmet Satışlarından Elde Edilen Gelirlerin Tahakkukunun Yapılmaması

Hizmet satışlarından elde edilen gelirlerin, satışın gerçekleştiği gün yerine tahsilatların yapıldığı gün kayıtlara alındığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde; tahakkuk esasının, bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilmesini

ifade ettiği belirtilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kayıt zamanı, gelir ve giderlerin yılı" başlıklı 37'nci maddesinde; bir ekonomik değer, yaratıldığında, başka bir şekilde dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği, kamu hesaplarının malî yıl esasına göre tutulacağı, kamu gelir ve giderlerinin ise tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 120 Alıcılar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 96'ncı maddesinde; bu hesabın, işletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından kaynaklanan senede bağlanmamış alacaklarının izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 97'nci maddesinde ise; mal ve hizmet satışlarından doğan senetsiz alacakların bu hesaba borç, satış bedelinin 60 Brüt Satışlar Grubunun ilgili hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde, hizmet satışlarından elde edilen gelirlerin tahakkuk kaydının yapılmadığı, gelirlerin tahsilatının yapılmasıyla birlikte 102 Banka Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydının yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, 2024 yılı itibarıyla 120 Alıcılar Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılarak tahakkukların kayıtlara alınması işlemlerinin yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir. Ancak bu işlemlere ilişkin cevap ekinde herhangi bir bilgi ve belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak; tahakkuk esasına göre, yapılan satışlardan elde edilen gelirlerin, satışın gerçekleştiği gün 120 Alıcılar Hesabına borç, 600 Gelirler hesabına alacak kaydı yapılarak kayıtlara alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılması

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesine ait maddi olmayan duran varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmadığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gelir tablosu ilkeleri" başlıklı 35'inci maddesinde; maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile özel tükenmeye tabi varlıklar için uygun amortisman ve tükenme payı ayrılacağı, "Amortisman ve tükenme payı uygulaması" başlıklı 49'uncu maddesinde ise; muhasebe sistemine dâhil edilen

duran varlıklardan; arazi ve arsalar, yapım aşamasındaki sabit varlıklar, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile sanat eserleri dışındakilerden hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları duran varlık çeşitlerine göre Bakanlıkça belirleneceği ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 226'ncı maddesinde; bu hesabın, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 227'nci maddesinde ise; ayrılan amortisman tutarlarının bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

47 sıra No.lu Amortisman ve Tükenme Payları konulu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; tutarına bakılmaksızın maddi olmayan duran varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranının %100 olduğu ifade edilmiştir.

Denetimlerde, 267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabı ile 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabında arasında 127.725,00 TL fark bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, İşletme Müdürlüğünce gerekli işlemlerin yapıldığı ve 268 No.lu Hesapta amortisman karşılığı ayrıldığı ifade edilmiş ise de buna ilişkin herhangi bir bilgi belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak; yukarıdaki mevzuat hükümleri gereği 267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabında bulunan tutarın tamamına amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 3: Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyette Bulunan İşletmelere Kurumlar Vergisi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde faaliyette bulunan ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamına giren işletmelerin Kurumlar Vergisi mükellefiyetlerinin tesis edilmediği görülmüştür.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Verginin konusu" başlıklı 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; iktisadi kamu kuruluşlarının kazançları kurumlar vergisinin kapsamına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Mükellefler" başlıklı 2'nci maddesinin üçüncü fıkrasında da; Devlete,

il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve mezkur maddenin birinci ve ikinci fıkralarında sayılanlar dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu kuruluşu olduğu; aynı maddenin altıncı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşları ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemelerinin, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin olmamasının, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanun'un uygulanmasına ilişkin açıklamalar içeren 1 seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin 2.3.1. bölümünde; iktisadi kamu kuruluşlarının ticari, sınai veya zirai bir işletme oluşturup oluşturmadığı hususunda, Tebliğin 2.4. bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu Tebliğ'in 2.4. bölümünde de; iktisadi işletmenin belirlenmesinde işletmenin belirgin özelliklerinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesinin, diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanun'un bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır. Ayrıca kazanç sağlama amacı olmasa dahi işletmenin konusunun ve faaliyetinin, her türlü mal ve hizmet satışı ya da bunlara benzer şekillerde olması ve devamlı surette yapılması durumlarında da dernek veya vakıflara ait iktisadi işletme olduğu kabul edilecektir.

İktisadi işletme tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerekir. Aksi halde, diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyecektir.

5520 sayılı Kanun'un "Muafiyetler" başlıklı 4'üncü maddesinde ise muafiyet

kapsamında olan kurum, kuruluş ve faaliyetler sayılmıştır.

Öte yandan, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 56'ncı maddesinin (b) fıkrasında; üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerinin, genel bütçeye dâhil kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan mali muafiyetler, istisnalar ve diğer mali kolaylıklardan aynen yararlanacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca Gelir İdaresi Başkanlığının 20.08.2013 tarih ve 84098128-125[4-2013/5]-517 sayı ve "Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün Vergilendirilmesi" konulu özelgesinde; Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü birimleri tarafından Sürekli Eğitim Merkezinde personel ve öğrenciler ile dışardan katılımcılara kurslar verilmesi faaliyetleri ile özel ve kamu kurum-kuruluşlarına danışmanlık, proje, ölçme-değerlendirme, analiz, izleme, raporlama, denetleme vb. hizmetlerin bedel karşılığında gerçekleştirilmesi durumunda, Üniversite bünyesinde oluşacak iktisadi işletmeler için her birine ayrı ayrı kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Denetimlerde, Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde bilimsel görüş verme, proje hazırlama, uzaktan ve yüz yüze kurs açma, sınav yapma, danışmanlık hizmeti verme, analiz-ölçüm-test ve kalibrasyon yapma vb. faaliyetlerin yıl içinde devamlılık arz edecek şekilde yapıldığı ancak bu faaliyetler için kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; döner sermaye işletmesinin elde ettiği gelirlerin kanun ve yönetmelik hükümleri gereğince belli yerlere ayrılmış olduğu ve bu giderler yapıldıktan sonra vergilendirilecek gelir kalmadığı ifade edilmiş ise de, 5520 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin altıncı fıkrasında iktisadi kamu kuruluşlarına ait iktisadi işletmelerin faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır. Gelirlerin mevzuat hükümleri gereğince belli amaçlara tahsis edilmesi kurumlar vergisi kapsamında iktisadi kamu kuruluşu sayılan döner sermaye işletmesinin iktisadi niteliğini değiştirmemekte ve mükellefiyetini etkilememektedir.

Sonuç olarak; Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde özel ve kamu kurum-kuruluşlarına bedel karşılığında verilen ve Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre muafiyet kapsamında olmayan çeşitli hizmetler nedeniyle oluşacak iktisadi kamu kuruluşu nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Yıl İçerisinde Alınan Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun “Diğer Bulgular” Bölümünde “Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması” başlığıyla yer almaktadır.
Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyette Bulunan İşletmelere Kurumlar Vergisi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun “Diğer Bulgular” Bölümünde “Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyette Bulunan İşletmelere Kurumlar Vergisi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi” başlığıyla yer almaktadır.